

До спеціалізованої Вченої ради
ДФ 41.086.070
в Національному університеті
«Одеська юридична академія»
м. Одеса, вул. Фонтанська дорога, 23

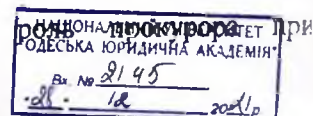
ВІДГУК

опонента, кандидата юридичних наук, доцента

Холостенка Андрія Володимировича на дисертацію

**Мерімеріної Інги Олександрівни на тему «Прокурор як суб'єкт
доказування при обранні, зміні, скасуванні заходів забезпечення
кримінального провадження слідчим суддею, судом»,
подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії за
спеціальністю 081 «Право»**

Питання, пов'язані із застосуванням заходів щодо забезпечення кримінального провадження, набувають дедалі більшої актуальності, оскільки обмежують права і свободи особи. Заходи забезпечення кримінального провадження являють собою передбачені КПК заходи примусового характеру, які застосовуються за наявності підстав та в порядку, встановленому законом, з метою запобігання і подолання негативних обставин, що перешкоджають або можуть перешкоджати вирішенню завдань кримінального провадження, забезпеченню його дієвості. В процесі застосування заходів забезпечення кримінального провадження допускається суттєве обмеження прав та законних інтересів учасників кримінального провадження, у зв'язку з чим законодавець встановлює додаткові вимоги до уповноважених осіб в процесі вирішення питання про можливість застосування таких заходів. Так, відповідно до п. 19 ст. 3 Кримінального процесуального кодексу України однією із сторін кримінального провадження з боку обвинувачення є прокурор, який здійснює нагляд за додержанням законів під час проведення досудового розслідування у формі процесуального керівництва, що підкреслює

застосуванні заходів забезпечення кримінального провадження слідчим суддею, судом.

Обґрунтування вибору теми та високий ступінь її актуальності обумовлюється низкою чинників, що в сукупності підтверджують наявність запиту на ґрунтовне наукове дослідження проблеми здійснення прокурором доказування при обранні, зміні та скасуванні заходів забезпечення кримінального провадження слідчим суддею, судом. Прокурор як суб'єкт доказування при обранні, зміні та скасуванні заходів забезпечення кримінального провадження слідчим суддею, судом має забезпечити не лише законність дій слідчого, дізнавача, але й визначити обсяг обвинувачення, тому він повинен і зобов'язаний коригувати дії слідчого, дізнавача відповідно до свого бачення предмета, меж і засобів збирання, перевірки доказів у кримінальному провадженні.

Не применшуючи доробок вчених-процесуалістів у частині наукових праць, присвячених заходам забезпечення кримінального провадження, слід зауважити, що комплексні дослідження особливостей кримінального процесуального доказування прокурором при застосуванні заходів забезпечення кримінального провадження на основі положень КПК 2012 року, донині не проводилися. Це підкреслює актуальність обраної дисертантом тематики та проведеного дослідження.

Громадянському суспільству відомі випадки порушення прав та свобод особи при застосуванні заходів забезпечення кримінального провадження, саме тому потреба в дослідженні особливостей здійснення прокурором доказування в цій сфері є **актуальною**. Така актуальність полягає передусім у потребі систематизації теоретичних здобутків у сфері повноважень прокурора при застосуванні заходів забезпечення кримінального провадження. Підтвердженням тому є інтерес до окресленої проблеми з боку багатьох відомих науковців та практиків, фахівців у галузі кримінального процесу, про що свідчать ґрунтовні праці таких науковців, як О.В. Авраменко, Ю.П. Алєнін, В.Г. Гончаренко, Ю.М. Грошевий, І.В. Гловюк, П.М. Гультай, В.А. Завтур, З.З. Зінатуллін, О.В. Єні, М.І. Карпенко, О.М. П.

М. Каркач, В.Г. Клочков, Коріняк, Л.М. Лобойко, В.Т. Маляренко, Є.І. Макаренко, Ю.Д. Москалюк, О.С. Осадча, А.І. Палюх, І.В. Рогатюк, Н.А. Сотник, В. М. Тertiшник, В.Я. Тацій, О.І. Тищенко, В.І. Фаринник, Т.І. Фулей та багатьох інших, чий праці заслуговують на увагу. Зауважимо, що із сучасним стрімким розвитком наукових поглядів та думок в одній чи навіть низці ґрунтовних праць висвітлити всі проблеми і вказати на їх вирішення неможливо. Саме тому вважаємо, що дана наукова робота є логічним продовженням пошуку відповідей на питання, які виникають в процесі реалізації кримінально процесуального доказування прокурором при застосуванні заходів забезпечення кримінального провадження.

Обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, визначається тим, що дисертант вивчила та проаналізувала значний масив наукових джерел як загальнотеоретичного, так і спеціального характеру, які стосуються тематики дослідження. Під час викладення матеріалу використано зрозумілу мову авторських висловлювань, науковий стиль полеміки, що вказує на вдало обрану методику дослідження та раціональне використання загальнонаукових та спеціальних методів пізнання. Функціональний метод дозволив розкрити роль та функціональну спрямованість повноважень прокурора при обранні, зміні та скасуванні заходів забезпечення кримінального провадження (підрозділи 1.2, 1.3, 2.1). Формально-юридичний метод використовувався під час аналізу відповідних положень Конституції України, міжнародно-правових актів, кримінального процесуального законодавства України, підзаконних нормативно-правових актів, рішень Європейського суду з прав людини (підрозділи 1.1-1.3, 2.1-2.4, 3.1-3.2). Використання системного методу та методу системно-структурного аналізу надало можливість визначити систему повноважень прокурора у ході досудового розслідування та у судових стадіях (підрозділи 2.1, 2.2, 2.3, 3.1). За допомогою логіко-нормативного методу сформульовано конкретні пропозиції щодо удосконалення кримінального процесуального законодавства під час розгляду та вирішення клопотань про застосування

заходів забезпечення кримінального провадження (підрозділи 1.2, 1.3, 2.1, 2.3, 2.4, 3.1, 3.2).

Дисертантом використано теоретичні напрацювання не лише фахівців у галузі кримінального процесуального права, а й інших галузевих правових наук, нормативні приписи відомчих, зокрема, й міжнародно-правових, актів та інструкцій.

Достовірність наукових результатів визначається теоретичною та емпіричною базою дослідження, яку склали результати узагальнення судової практики Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільних і кримінальних справ, а також судові рішення, розміщені у Єдиному державному реєстрі судових рішень за 2014-2015 роки.

Нормативну базу дослідження становлять Конституція України; акти кримінального процесуального законодавства України; рішення Європейського суду з прав людини.

Мета даного наукового дослідження відповідає його предмету та правильно й достатньо повно розкривається у поставлених дисертантом задачах. Загалом правильним слід вважати й визначені дисертантом *об'єкт* і *предмет* дослідження, що дало змогу дисертанту по новому підійти до дослідження важливого кола проблем, які мають важливе теоретичне й практичне значення.

Новизна наукових положень дисертації полягає в тому, що за характером і змістом розглянутих питань дисертація є одним із перших в Україні комплексним дослідження проблеми здійснення прокурором доказування при обранні, зміні та скасуванні заходів забезпечення кримінального провадження слідчим суддею, судом. У дисертації на базі чинного законодавства проведено комплексне дослідження видів та характеристики заходів забезпечення кримінального провадження, ролі прокурора в процесі доказування при застосуванні таких заходів слідчим суддею, судом. Зокрема, системно розглянуто підстави, процесуальний порядок і правові наслідки ініціювання прокурором обрання, зміні та скасування заходів забезпечення кримінального провадження.

Вимогам наукової новизни відповідає низка сформульованих автором положень, які винесені на захист, і які становлять особистий доробок автора. Зокрема, автором вперше в науці кримінального процесу запропоновано виділити в окреме повноваження прокурора саме нагляду за законності та обґрунтованості ініціювання слідчим, дізнавачем застосування заходів забезпечення кримінального провадження, або ж їх самостійне ініціювання прокурором.

До найважливіших положень, що містять елементи наукової новизни, і можуть бути зараховані до числа тих, що сформульовані вперше, на думку опонента, слід віднести наступні:

вперше:

науково обґрунтовано доцільність узагальнення всіх запобіжних заходів в ст. 176 КПК, зокрема тих, що можуть застосовуватись до неповнолітніх – передання неповнолітнього підозрюваного чи обвинуваченого під нагляд та поміщення у приймальник-розподільних для дітей;

доведено, що до особи не може бути застосовано декілька запобіжних заходів одночасно, в той же час може бути застосовано декілька ЗЗКП;

запропоновано визначити в ст. 36 КПК конкретне повноваження прокурора щодо нагляду за додержанням законів під час обрання, зміни та скасування ЗЗКП;

доведено, що прокурором має здійснюватися належна перевірка клопотання слідчого або його складання у відповідності до вимог КПК України, обґрунтування необхідності зміни запобіжного заходу та неможливості запобігання ризикам, передбаченим ст. 177 КПК України, особливо якщо це стосується саме зміни на більш суворий запобіжний захід;

вдосконалено:

наукові положення, що стосуються повноважень прокурора при обранні, зміни та скасування ЗЗКП, серед яких виокремлено самостійне ініціювання ЗЗКП шляхом подання клопотання; погодження або відмова у погодженні відповідного клопотання слідчого; участь у судовому засіданні

щодо його розгляду; виконання ухвал слідчого судді, суду про застосування деяких ЗЗКП; апеляційне оскарження рішень слідчого судді за наявності підстав;

наукові підходи щодо необхідності уточнення чи входить час затримання особи у загальний час затримання її як підозрюваної у кримінальному провадженні;

обґрунтування позиції щодо зазначення в ухвалі про надання дозволу на затримання з метою приводу особи відповідного строку закінчення дії такої ухвали;

обґрунтування законодавчого регулювання при обранні, зміні та скасуванні запобіжних заходів у ході досудового розслідування кримінальних проступків та щодо окремих категорій осіб, а саме неповнолітніх та неосудних осіб;

теоретичні підходи щодо особливостей доказування під час судового провадження, зокрема необхідності передбачення окремою нормою повноважень прокурора у підготовчому судовому провадженні та судовому розгляді;

обґрунтування удосконалення процедури оскарження прокурором в апеляційному порядку (зокрема, через закріплення у КПК повноважень щодо оскарження (1) ухвал слідчого судді про арешт майна, відмову у ньому, повне або часткове скасування арешту майна, зняття арешту з майна, про повернення тимчасово вилучених речей і документів, застосування запобіжного заходу у вигляді особистого зобов'язання або відмову в його застосуванні, застосування запобіжного заходу у вигляді особистої поруки, застосування запобіжного заходу у вигляді передання неповнолітнього підозрюваного чи обвинуваченого під нагляд батьків, опікунів, піклувальників або адміністрації дитячої установи або відмову в його застосуванні; (2) рішення суду, прийнятого під час підготовчого судового засідання з питань щодо обрання, зміни чи скасування заходів забезпечення кримінального провадження, у тому числі запобіжного заходу, обраного стосовно обвинуваченого);

дістало подальшого розвитку:

доцільність доповнення положень ст. 131 КПК нормою щодо необхідності внесення до ЄРДР відомостей про обрання, зміну, продовження та скасування ЗЗКП;

наукові положення щодо доцільності внесення вимоги щодо усунення порушень обліку в ЄРДР даних про ЗЗ та ЗЗКП на виконання вимог ч. 1 ст. 36 КПК;

запропоновано виключити умову при якій можливо здійснити затримання «безпосередньо після вчинення злочину»;

запропоновано викладення в новій редакції положень статей щодо таких запобіжних заходів як особисте зобов'язання, особиста порука, а також доцільності застосування таких ЗЗ за рішенням прокурора.

Повнота викладу у наукових публікаціях, зарахованих за темою дисертації, відповідає вимогам МОН України для такого способу оприлюднення й апробації матеріалів дослідження на ступінь доктора філософії. Найбільш вагомі з результатів дослідження опубліковані у чотирьох наукових статтях вітчизняних фахових наукових видань та одна – в іноземному періодичному науковому виданні. Також апробацію цієї роботи підтверджують опубліковані тези виступів дисертанта на восьми науково-практичних конференціях та семінарах. Зміст публікацій відображає основні наукові результати роботи дисертанта, отримані ним під час дослідження обраної теми. На публікації у співавторстві з іншими особами дисертант не посилається.

Саме це, на наше переконання, дає підстави для висновку про належний рівень обґрунтованості основних положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їхню достатню за кількістю та змістовним наповненням репрезентативність, що свідчить про належний науковий рівень даного дослідження, яке за своїм змістом і розглядом проблем відповідає поставленим вимогам, що висуваються до наукових досліджень на ступінь доктора філософії.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що вони можуть бути використані: у науково-дослідній сфері – для подальшого поглиблення наукових знань про здійснення доказування прокурором при застосуванні заходів забезпечення кримінального провадження слідчим суддею, судом; в освітній діяльності – при викладанні навчальних курсів «Теорія доказів у кримінальному провадженні», «Сторона обвинувачення у кримінальному провадженні», «Заходи забезпечення кримінального провадження», в системі підвищення кваліфікації оперативних працівників органів прокуратури України; у нормотворчій діяльності – під час розробки законопроектів про внесення змін до КПК України; у правозастосовній діяльності – для практичного застосування законодавства, яке регламентує процесуальне доказування прокурором при обранні, зміні, скасуванні заходів забезпечення кримінального провадження (акт впровадження Одеської обласної прокуратури у практичну діяльність результатів дисертаційного дослідження).

Структура та обсяг дисертації. Структура дисертації визначається її метою, завданнями та предметом дослідження і композиційно складається зі вступу, трьох розділів, що містять дев'ять підрозділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг дисертації становить 184 сторінки, з яких основного тексту – 155 сторінок, список використаних джерел (138 найменувань) – на 17 сторінках, та 3 додатків – на 8 сторінках.

У вступі обґрунтовано вибір і актуальність обраної теми, потребу її наукового розроблення, подано відомості про мету, задачі, методи дослідження, вказано на його новизну одержаних результатів і наведено дані про апробацію основних положень дисертації, структуру та обсяг роботи.

Розділ 1. «Теоретичні основи здійснення прокурором доказування при обранні, зміні, скасуванні заходів забезпечення кримінального провадження» розпочинається з розкриття загальної характеристики заходів забезпечення кримінального провадження, порядку їх застосування, виділення ознак, які притаманні заходам забезпечення кримінального

провадження. Використовуючи системний підхід дисертант виокремлює спільні для заходів забезпечення кримінального провадження ознаки (с.19).

Слушною є думка дисертанта, що прокурор є суб'єктом, який доводить перед слідчим суддею або судом доцільність обрання заходів забезпечення кримінального провадження (с.28). В даному випадку існує «локальний» предмет доказування, який використовується прокурором як інструмент доказування при застосування заходів забезпечення кримінального провадження. Досліджуючи правове регулювання статусу прокурора як суб'єкта доказування при обранні, зміні та скасуванні заходів забезпечення кримінального провадження, автор приводить аналіз окремих заходів, алгоритм прийняття рішення про обґрунтованість їх застосування, визначаючи їх специфіку (с.31-33). Актуальним для процесуальної науки є розміркування щодо необхідності законодавчого закріплення окремого повноваження прокурора з приводу здійснення нагляду за законністю та обґрунтованістю застосування заходів забезпечення кримінального провадження.

Дисертантом на підставі власного досвіду роботи в органах прокуратури та аналізу чинного законодавства досліджено питання внесення до Єдиного реєстру досудових розслідувань даних, які стосуються заходів забезпечення кримінального провадження. Звернуто увагу на роль прокурорського нагляду за належним веденням ЄРДР в цій частині.

Розділ 2 «Реалізація прокурором повноважень щодо доказування при обранні, зміні, скасуванні заходів забезпечення кримінального провадження слідчим суддею» присвячений дослідженню предмета та меж доказування, суб'єктів доказування, доказам та їх властивостям при вирішенні питання про застосування запобіжних заходів та інших заходів забезпечення кримінального провадження під час досудового розслідування.

Окрему увагу приділено повноваженням прокурора при застосуванні запобіжних заходів у кримінальному провадженні про кримінальні проступки.

У даному розділі автор пропонує визначати роль прокурора у забезпеченні законності при обранні запобіжних заходів двома аспектами: по-перше, здійснення прокурором нагляду за додержанням законів при обранні запобіжних заходів; по-друге, безпосередньої участі в процесі їх обрання (с.48). Варто погодитись з думкою дисертанта, що в основі рішення прокурора про необхідність обрання того чи іншого запобіжного заходу завжди повинна бути сукупність конкретних доказів, які свідчать про необхідність попередження неналежної поведінки підозрюваного чи обвинуваченого (підсудного).

Заслуговують на увагу міркування дисертанта щодо того, що в главі 18 КПК України мають бути уточнення, які б роз'яснювали, чи входить час затримання особи в адміністративному порядку у загальний час затримання її як підозрюваної в рамках кримінального провадження.

Актуальною та обґрунтованою є пропозиція Мерімеріної І.О. щодо внесення змін до п. 3 ч. 1 ст. 208 КПК України, а саме: що особу можливо затримувати без ухвали слідчого судді якщо під час розслідування зібрано достатньо доказів, які в сукупності з іншими доказами дають підстави вважати, що саме вона його вчинила чи причетна до його вчинення, а також є підстави вважати, що можлива втеча з метою ухилення від кримінальної відповідальності особи, підозрюваної у вчиненні тяжкого або особливо тяжкого злочину (с. 62).

Приділено увагу проблемним питанням, пов'язаним з розглядом клопотання про застосування до особи тимчасового та екстрадиційного арешту. Доведено необхідність прокурором у клопотанні про застосування екстрадиційного арешту до особи обов'язкового зазначення строк його застосування, а саме не перевищення дванадцяти місяців, та звертати увагу слідчого судді на необхідність саме такого формулювання у резолютивній частині відповідного рішення (с. 68).

У даному розділі автором надано характеристики всіх запобіжних заходів, які застосовуються до особи у кримінальному провадженні. Звернуто

увагу на дії та роль прокурора при вирішенні питання доцільності застосування того чи іншого запобіжного заходу.

Приділено увагу таким поняттям як «зміна», «скасування», «припинення» запобіжних заходів. Визначено, що прокурором мають бути обов'язково перевірені обставини, які слугують зміні запобіжного заходу, та з'ясовано чи дійсно вони є такими, які не були відомі зокрема слідчому, у разі ініціювання саме ним питання зміни запобіжного заходу, особливо якщо мова йде про зміну запобіжного заходу на більш суворий (с. 82).

Доведено необхідність розширення переліку ухвал слідчого судді, прийнятих у ході досудового розслідування та які стосуються застосування заходів забезпечення кримінального провадження, які може оскаржити прокурор.

У розділі 3 «Особливості доказування прокурором при обранні, зміні, скасуванні заходів забезпечення кримінального провадження судом та щодо окремої категорії осіб» наявні два підрозділи, у яких охарактеризовано, нормативне регулювання повноважень прокурора при обранні, продовження, зміні та скасування заходів забезпечення кримінального провадження суддею та щодо неповнолітніх й неосудних осіб.

Значну увагу у розділі приділено проблемним питанням застосування заходів забезпечення кримінального провадження на стадії підготовчого провадження та судового розгляду, які представлені крізь призму завдань, що вирішуються на цих стадіях, повноважень та процесуальних статусів учасників, процесуальних засобів, які можуть бути використані.

Дисертант наголошує на доцільність змін в частині можливості оскарження прокурором рішення суду, прийнятого під час підготовчого судового засідання з питань щодо обрання, зміни чи скасування заходів забезпечення кримінального провадження, у тому числі запобіжного заходу, обраного стосовно обвинуваченого, оскільки це сприятиме забезпеченню законності такого рішення суду першої інстанції (с. 132).

У дослідженні запропоновано узагальнити всі запобіжних заходів в ст. 176 КПК України, у тому числі такі як передання неповнолітнього

підозрюваного чи обвинуваченого під нагляд та поміщення у приймальник-розподільних для дітей (с. 141).

У висновках викладені основні підсумкові положення та пропозиції автора, що сформульовані в процесі дослідження. В них лаконічно й стисло відображені основні результати роботи.

Здійснений опонентом аналіз дисертації дає підстави для тверджень про **відсутність в ній порушення академічної доброчесності**, правильність зроблених посилань на чужі роботи та недопущення наукового плагіату або самоплагіату. Оформлення дисертації не має грубих порушень, додатки до роботи мають змістовне навантаження, а наявні дрібні недоліки редакційного характеру не впливають на наукову складову даної праці та не перекреслюють її численні позитивні якості.

Зазначене дає вагомі підстави для схвальної оцінки праці. Водночас, є потреба зупинитися на окремих положеннях та висновках, які мають дискусійний характер чи вимагають додаткового обґрунтування під час захисту:

1. У підрозділі 1.2 (с.28-29), дисертант досліджує локальний предмет доказування. У той же час відсутнє авторське визначення локального предмету доказування та його співвідношення із загальним, спеціальним, індивідуальним предметом доказування, які виділяють в теорії кримінального процесу, тому на це питання необхідно звернути додаткову увагу під час публічного захисту.

2. Слід погодитися з позицією дисертанта у підрозділі 2.1 охарактеризувати поняття «зміна», «скасування», «припинення» запобіжних заходів (с. 81-84), однак досі було б визначити такі поняття як «обрання», «зміна», «скасування» заходів забезпечення кримінального провадження в підрозділі 1.1 розділу 1 дисертації, який саме стосується порядку застосування заходів забезпечення кримінального провадження (с. 15).

3. Дисертанту було б слушно більш детально дослідити проблематику встановлення відмінностей у процесі доказування прокурором при

застосуванні заходів забезпечення кримінального провадження під час досудового розслідування та окремо судового розгляду.

4. У підрозділі 2.1 автор розглядає повноваження прокурора під час затримання особи та види затримання. Однак в роботі не знайшли свого відображення питання щодо здійснення затримання в умовах особливого режиму досудового розслідування відповідно ст. 615 КПК України. Тому під час публічного захисту бажано почути думку автора з цього питання в контексті тимчасового наділення прокурора повноваженнями щодо обрання запобіжного заходу.

5. У ході дослідження дисертантом було проаналізовано порядок застосування тимчасового вилучення майна та арешт майна (с. 107, с. 109-111), але достатнім чином не розкрито роль, яка відведена прокурору як суб'єкту доказування при застосування таких заходів забезпечення кримінального провадження. Законодавством чітко визначено порядок застосування таких заходів забезпечення та коло суб'єктів, стосовно яких вони можуть застосовуватися. Однак на даний час лишається проблемним питання щодо процесуального порядку накладення арешту на майно, дотримання балансу у виконанні завдань охорони прав власника (володільця) майна й ефективної боротьби зі злочинністю, відновлення порушених майнових відносин унаслідок учиненого кримінального правопорушення чи зняття арешту з майна, у світлі чого зростає роль сторони обвинувачення у вирішенні питання щодо застосування таких заходів, оскільки рішення про арешт майна в кожному випадку набуває індивідуальної специфіки, що передусім проявляється в предметі, підставах заявлених вимог, обставинах, які підлягають доказуванню, меті, завданнях і правових наслідках задоволення заявлених вимог. Автору під час публічного захисту доцільно було б окремо зупинитися на даній проблематиці.

Однак, всі наведені зауваження носять виключно дискусійний характер та в цілому не впливають на високий рівень даного дисертаційного дослідження. Підготовлене здобувачем дослідження відповідає науковій спеціальності, за якою воно заявлено, а подана до захисту дисертація є

завершеною, самостійною працею, в якій отримані нові науково обґрунтовані теоретичні та практичні результати, що вирішують конкретне наукове завдання та мають значення для удосконалення діяльності прокурорів органів прокуратури України та інших правоохоронних органів.

На підставі викладеного вважаю, що подана до захисту дисертація на тему «Прокурор як суб'єкт доказування при обранні, зміні, скасуванні заходів забезпечення кримінального провадження слідчим суддею, судом» відповідає спеціальності 081 – «Право» та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року (із змінами і доповненнями, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 03 квітня 2019 року № 283), Тимчасового порядку присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету міністрів України від 06 березня 2019 року № 167, вимогам до оформлення дисертації, затверджених наказом МОН України від 12 січня 2017 року № 40, а її автор **Мерімеріна Інга Олександрівна** заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 08 – «Право» за спеціальністю – 081 – «Право».

**Професор кафедри кримінального
процесу Одеського державного
університету внутрішніх справ, адвокат
кандидат юридичних наук, доцент**

Андрій ХОЛОСТЕНКО

«ПОГОДЖЕНО»

**Перший проректор Одеського державного
університету внутрішніх справ
кандидат юридичних наук, доцент**

Сергій БРАТЕЛЬ

